

32003L0089

L 308/15

URADNI LIST EVROPSKE UNIJE

25.11.2003

DIREKTIVA 2003/89/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 10. novembra 2003
o spremembi Direktive 2000/13/ES glede navedbe sestavin, prisotnih v živilih
(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Da bi se dosegla visoka raven na področju varovanja zdravja potrošnikov in zajamčila njihova pravica do obveščeniosti, je treba zagotoviti ustrezno obveščanje potrošnikov glede živil, med drugim prek navedbe vseh sestavin na označbah.
- (2) V skladu s členom 6 Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil ⁽⁴⁾, nekaterih snovi ni treba navesti v seznamu sestavin.
- (3) Če se uporabljajo pri proizvodnji živil in so v njih še vedno prisotne, so nekatere sestavine ali druge snovi pri potrošnikih razlog za alergije ali intolerance, tako da nekatere od teh alergij ali intolerance predstavljajo nevarnost za zdravje zadevnih oseb.
- (4) Po podatkih Znanstvenega odbora za prehrano, ustanovljenega s členom 1 Sklepa Komisije 97/579/ES ⁽⁵⁾, je

pogostost pojavljanja alergij na živila tolikšna, da vpliva na življenje mnogih ljudi, pri čemer lahko povzročijo stanja, ki so lahko včasih nenevarna ali pa potencialno smrtno nevarna.

- (5) Navedeni Odbor je potrdil, da alergije na živila najpogosteje povzročajo kravje mleko, sadje, stročnice (zlasti arašidi in zrna soje), jajca, raki, oreščki, ribe, zelenjava (zelenjava in druga živila iz družine kobulnic), pšenica in druga žita.
- (6) Najpogostejši povzročitelji alergij na živila so prisotni v celi vrsti predelanih živil.
- (7) Navedeni Odbor je tudi ugotovil, da se lahko pojavijo škodljive reakcije na živilske dodatke in da se je živilskim dodatkom pogosto težko izogniti, ker vselej vsi niso navedeni na oznakah.
- (8) Potrebno je zagotoviti, da so dodatki, pomožna tehnološka sredstva in druge sestavine z alergijskim učinkom, zajete s členom 6(4)(a) Direktive 2000/13/ES, predmet predpisov o označevanju, da bi potrošnikom, ki trpijo za alergijo na živila, zagotovili ustrezne podatke.
- (9) Tudi če se označevanje, ki je namenjeno potrošnikom na splošno, ne obravnava kot edini vir podatkov, ki naj bi bil nadomestilo za zdravniški nasvet, je seveda primerno, da se potrošnikom, ki bolehalo za alergijami ali živil ne prenašajo, po najboljših močeh pomaga za zagotavljanjem celovitejših podatkov o sestavi živil.
- (10) Seznam alergenih snovi bi moral vključevati tista živila, sestavine in druge snovi, za katere je prepoznano, da povzročajo preobčutljivost.
- (11) Da bi vsem potrošnikom zagotovili boljšo obveščeniost in zaščitili zdravje nekaterih potrošnikov, bi bilo treba v seznam sestavin obvezno vključiti vse sestavine in druge snovi, ki so prisotne v živilih. V primeru alkoholnih pijač bi bilo treba obvezno predpisati, da se pri označevanju vključi vse sestavine z alergijskim učinkom, ki so prisotne v zadevnih pijačah.
- (12) Zaradi upoštevanja tehničnih omejitev pri proizvodnji živil, je treba omogočiti večjo prožnost glede navedbe sestavin in drugih snovi, ki se uporabljajo v zelo majhnih količinah.

⁽¹⁾ UL C 332 E, 27.11.2001, str. 257 in UL C 331 E, 31.12.2002, str. 188.

⁽²⁾ UL C 80, 3.4.2002, str. 35.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 11. junija 2002 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 20. februarja 2003 (UL C 102 E, 29.4.2003, str. 16) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 2. julija 2003 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 22. septembra 2003.

⁽⁴⁾ UL L 109, 6.5.2000, str. 29. Direktiva, spremenjena z Direktivo Komisije 2001/101/ES (UL L 310, 28.11.2001, str. 19).

⁽⁵⁾ UL L 237, 28.8.1997, str. 18. Sklep, spremenjen s Sklepom 2000/443/ES (UL L 179, 18.7.2000, str. 13).

(13) Zaradi ohranjanja stika z razvojem znanstvenega znanja in napredka glede tehnoloških načinov za odstranjevanje alergenosti v sestavinah in drugih snoveh in zaradi zaščite potrošnikov pred novimi živilskimi alergeni in preprečevanja nepotrebnih obveznosti pri označevanju, je pomembno, da se lahko seznam sestavin hitro popravi in da se po potrebi lahko vključi ali črta določene sestavine ali snovi. Popravljen seznam bi moral temeljiti na znanstvenih merilih, določenih s strani Evropske agencije za varnost živil, ustanovljene z Uredbo (ES) št. 178/2002 ⁽¹⁾, in biti pripravljen v obliki izvedbenih ukrepov tehnične narave, njegovo sprejetje pa bi moralo biti zaradi poenostavitve in pospeševanja postopka zaupano Komisiji. Poleg tega pa bi morala Komisija po potrebi pripraviti tehnične smernice za razlago Priloge IIIa.

(14) Zaradi tega je treba Direktivo 2000/13/ES ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 2000/13/ES se spremeni:

1. Člen 6 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z:

„1. Seznam sestavin se navede v skladu s tem členom in prilogami I, II, III in IIIa.“;

(b) vstavi se odstavek:

„3a. Brez poseganja v pravila o označevanju, ki jih je treba uvesti v skladu z odstavkom 3, se vse sestavine, opredeljene v odstavku 4(a) in navedene v Prilogi IIIa, navedejo na oznaki, če so prisotne v pijačah iz odstavka 3. Ta navedba vključuje besedo ‚vsebuje‘, ki ji sledi ime zadevne sestavine ali zadevnih sestavin. Vendar navedba ni potrebna, če je sestavina pod svojim specifičnim imenom že vključena v seznam sestavin ali pod imenom, po katerem je pijača v prometu.

Če je potrebno, se lahko podrobna pravila predstavitev navedb iz prvega pododstavka sprejme v skladu z naslednjimi postopki:

(a) glede proizvodov iz člena 1(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1493/99 z dne 17. maja 1999 o skupni ureditvi trga za vino ^(*) po postopku, določenem v členu 75 navedene uredbe;

(b) glede proizvodov iz člena 2(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 1601/91 z dne 10. junija 1991 o določitvi splošnih pravil o definiranju, označevanju in zunanji opremi aromatiziranih vin, aromatiziranih pijač na osnovi vina in aromatiziranih mešanih pijač iz vinskih proizvodov ^(**) po postopku, določenem v členu 13 navedene uredbe;

(c) glede proizvodov iz člena 1(2) Uredbe Sveta (EGS) št. 1576/89 z dne 29. maja 1989 o določitvi splošnih pravil za opredelitev, opis in predstavitev žganih pijač ^(***) po postopku, določenem v členu 14 navedene uredbe;

(d) glede drugih proizvodov po postopku, določenem v členu 20(2) te direktive.;

^(*) UL L 179, 14.7.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1795/2003 (UL L 262, 14.10.2003, str. 13).

^(**) UL L 149, 14.6.1991, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2061/96 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 277, 30.10.1996, str. 1).

^(***) UL L 160, 12.6.1989, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo z (ES) št. 3378/94 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 366, 31.12.1994, str. 1).“

(c) odstavku 4(c) se doda točka:

„(iv) snovi, ki niso dodatki, vendar se uporabljajo na enak način in v enake namene kot tehnološka sredstva in so še vedno prisotne v končnih proizvodih, mogoče tudi v spremenjeni obliki.“;

(d) spremeni se drugi pododstavek odstavka 5:

(i) četrta alineja se nadomesti z:

„— če se sadje, zelenjava ali gobe, od katerih nobena vrsta po svoji teži pomembno ne prevladuje in ki se potencialno uporablja v spremenljivih deležih, uporabljajo v mešanicah kot sestavine živil, se lahko skupaj uvrstijo na seznam sestavin pod oznako ‚sadje‘, ‚zelenjava‘ ali ‚gobe‘, ki ji sledi stavek ‚v spremenljivih deležih‘, pri čemer je treba neposredno za tem navesti seznam prisotnih vrst sadja, zelenjave ali gob; v takšnih primerih se mešanica vključi v seznam sestavin v skladu s prvim pododstavkom na podlagi skupne teže prisotnih vrst sadja, zelenjave ali gob.“;

(ii) dodata se alineji:

„— sestavine, ki predstavljajo manj kakor 2 % končnega proizvoda, se lahko navedejo v drugem vrstnem redu po ostalih sestavinah,

⁽¹⁾ UL L 31, 1.2.2002, str. 1. Uredba kakor je spremenjena z Uredbo (ES) št. 1642/2003 (UL L 245, 29.9.2003, str. 4).

- če se sestavine, ki so istovrstne ali medsebojno nadomestljive, uporabljajo v proizvodnji ali pripravi živila brez spreminjanja njegove sestave, se lahko njegova vrsta ali njegova zaznavna vrednost, če predstavljajo sestavine manj kakor 2 % končnega proizvoda, navedeta v seznamu sestavin z navedbo „vsebuje ... in/ali ...“, če je najmanj ena od ne več kot dveh sestavin prisotna v končnem proizvodu. Ta določba se ne uporablja za dodatke ali sestavine, navedene v Prilogi IIIa.“;

(e) drugi pododstavek odstavka 8 se nadomesti z:

„Seznam iz prvega pododstavka ni obvezen:

- (a) če je sestava sestavljenih sestavin opredeljena v veljavni zakonodaji Skupnosti in kolikor sestavljena sestavina predstavlja manj kakor 2 % končnega proizvoda; vendar se ta določba ne uporablja za dodatke, ki so predmet odstavka 4(c),
- (b) za sestavljene sestavine, ki vsebujejo mešanico začimb in/ali zelišč, ki predstavljajo manj kakor 2 % končnega proizvoda, z izjemo dodatkov, ki so predmet odstavka 4(c),
- (c) če je sestavljena sestavina živilo, za katerega po zakonodaji Skupnosti ni potreben seznam sestavin.“;

(f) doda se odstavek:

„10. Ne glede na odstavek 2, drugi pododstavek odstavka 6 in drugi pododstavek odstavka 8, se vse sestavine, ki so se uporabile pri proizvodnji živila in so še vedno prisotne v končnem proizvodu, tudi v spremenjeni obliki, ter so navedene v Prilogi IIIa, ali izvirajo iz sestavin, navedenih v Prilogi IIIa, morajo navesti na označbi, z jasnim sklicevanjem na ime te sestavine.

Navedba iz prvega pododstavka ni potrebna, če se ime, pod katerim se živilo prodaja, jasno nanaša na zadevno sestavino.

Ne glede na odstavek 4(c)(ii), (iii) in (iv), se vse snovi, ki so se uporabile za proizvodnjo živila in so še vedno prisotne v končnem proizvodu, tudi v spremenjeni obliki, in ki izvirajo iz sestavin, navedenih v Prilogi IIIa, štejejo kot sestavina in se navedejo na označbi, z jasnim sklicevanjem na ime sestavine, iz katere izhajajo.

11. Seznam iz Priloge IIIa se sistematično preverja in po potrebi posodobi na podlagi najnovejših znanstvenih dognanj. Prvič se ga ponovno preveri najpozneje 25. novembra 2005.

Sprotno dopolnjevanje se lahko izvede tudi s črtanjem sestavin iz Priloge IIIa, za katere je bilo znanstveno ugotovljeno, da ne morejo povzročiti škodljivih reakcij. V ta namen se lahko do 25. avgusta 2004 Komisija obvesti o izvajanju sedanjih študij zaradi ugotovitve, ali obstaja možnost, da lahko sestavine ali snovi, pridobljene iz sestavin iz Priloge IIIa, v določenih okoliščinah povzročijo škodljive reakcije. Komisija najpozneje do 25. novembra 2004 in po posvetovanju z Evropsko agencijo za varnost živil sprejme seznam tistih sestavin ali snovi, ki bodo do prejema končnih rezultatov študij ali najpozneje do 25. novembra 2007 posledično izključene iz Priloge IIIa.

Brez poseganja v drugi pododstavek, se lahko Priloga IIIa spremeni v skladu s postopkom iz člena 20(2) po prejemu mnenja Evropske agencije za varnost živil, izdanega na podlagi člena 29 Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtev živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (*).

Če je potrebno, se lahko izda tehnične smernice za razlago seznama iz Priloge IIIa v skladu s postopkom iz člena 20(2).

(*) UL L 31, 1.2.2002, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1642/2003 (UL L 245, 29.9.2003, str. 4).“;

2. v drugem pododstavku člena 19 se „Stalni odbor za živila, ustanovljen s Sklepom Sveta 69/414/EGS (1)“ nadomesti s „Stalni odbor za prehranjevalno verigo in zdravje živali, ustanovljen z Uredbo (ES) št. 178/2002“;
3. opomba „UL L 291, 29.11.1969, str. 9“ se črta;
4. v členu 20(1) se „Stalni odbor za živila“ nadomesti s „Stalni odbor za prehranjevalno verigo in zdravje živali“;
5. v Prilogi I se oznaki „kristalizirano sadje“ in „zelenjava“ ter ustrezne opredelitve črtajo;
6. Vstavi se Priloga IIIa, katere besedilo je del Priloge k tej direktivi.

Člen 2

1. Države članice do 25. novembra 2004 sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za:

- dopuščanje prodaje proizvodov, ki so v skladu s to direktivo, od 25. novembra 2004 dalje;

- prepoved prodaje proizvodov, ki niso v skladu s to Direktivo, od 25. novembra 2005 dalje; kakršne koli proizvode, ki niso v skladu s to direktivo, vendar so bili dani na trg ali označeni pred tem datumom, se lahko prodaja do porabe zalog.

O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih ukrepih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice predložijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta Direktiva.

Člen 3

Ta Direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta Direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 10. novembra 2003

Za Evropski parlament

Predsednik

P. COX

Za Svet

Predsednik

A. MARZANO

PRILOGA

„PRILOGA IIIa

Sestavine iz člena 6(3a), (10) in (11)

Žita, ki vsebujejo gluten (t.j. pšenica, rž, ječmen, oves, pira, kamut ali njihove križane vrste), ali njihovi proizvodi.

Raki in njihovi proizvodi

Jajca in njihovi proizvodi

Ribe in njihovi proizvodi

Arašidi (kikiriki) in njihovi proizvodi

Zrnje soje in njihovi proizvodi

Mleko in mlečni izdelki (ki vsebujejo laktozo)

Lupinasto sadje (oreščki), t.j. mandelj (*Amygdalus communis L.*), lešnik (*Corylus avellana*), oreh (*Juglans regia*), indijski orešček (*Anacardium occidentale*), ameriški oreh (*Carya illinoensis (Wangenh K. Koch)*), brazilski orešček (*Bertholletia excelsa*), pistacija (*Pistacia vera*), makadamija in orehi Queensland (*Macadamia ternifolia*) in njihovi proizvodi

Listna zelena in njeni proizvodi

Gorčično seme in njegovi proizvodi

Sezamovo seme in njegovi proizvodi

Žveplov dioksid in sulfiti v koncentraciji več kot 10mg/kg ali 10mg/l, izraženi kot SO₂.“
